

M¹
Maisteri J. Laitakanin ilmoituksen mukaan on prof. Laitakanin
käynyt paikalla ja Todenneet k.o. louhokset muotoinilmi.
V. Luho

Laitila

Leinmäki

Ylimattilan metsä

Kertomus tarkastusmatkasta diabaasilouhoksille

Opettaja Lyysaaren (Eura, Kauttua) ilmoitettua Satakunnan Museoon, että Laitilan Leinmäen metsissä on mahdollisesti esihistorialliseksi louhoksiksi selitettäviä muinaisjäännöksiä, lähti allekirjoittanut yhdessä toimittaja Olavi Alstan, opettaja Lyysaaren ja peltiseppä Selimon kanssa paikkaa tarkastamaan.

Ko. esiintymät ovat Laitilan Leinmäen kylän alueella, Ylimattilan talon metsässä, jossa Lyysaari ja Selimo olivat käyneet suunnistusretkillään ja todenneet metsäpalon polttamalla alueella tällaisia lohoksia; kallion pinta kun oli laajalla alueella palanut ja paljastunut nähtäväksi. Ko. alue sijaitsee Leinmäen-Lixesjärven tiestä pohjoiseen ja etelään sekä aivan tien varressakin, Leinmäen kylästä n. 3,5 km itäkoilliseen. Maasto on loivaa, kumpuilevaa ja kallioista.

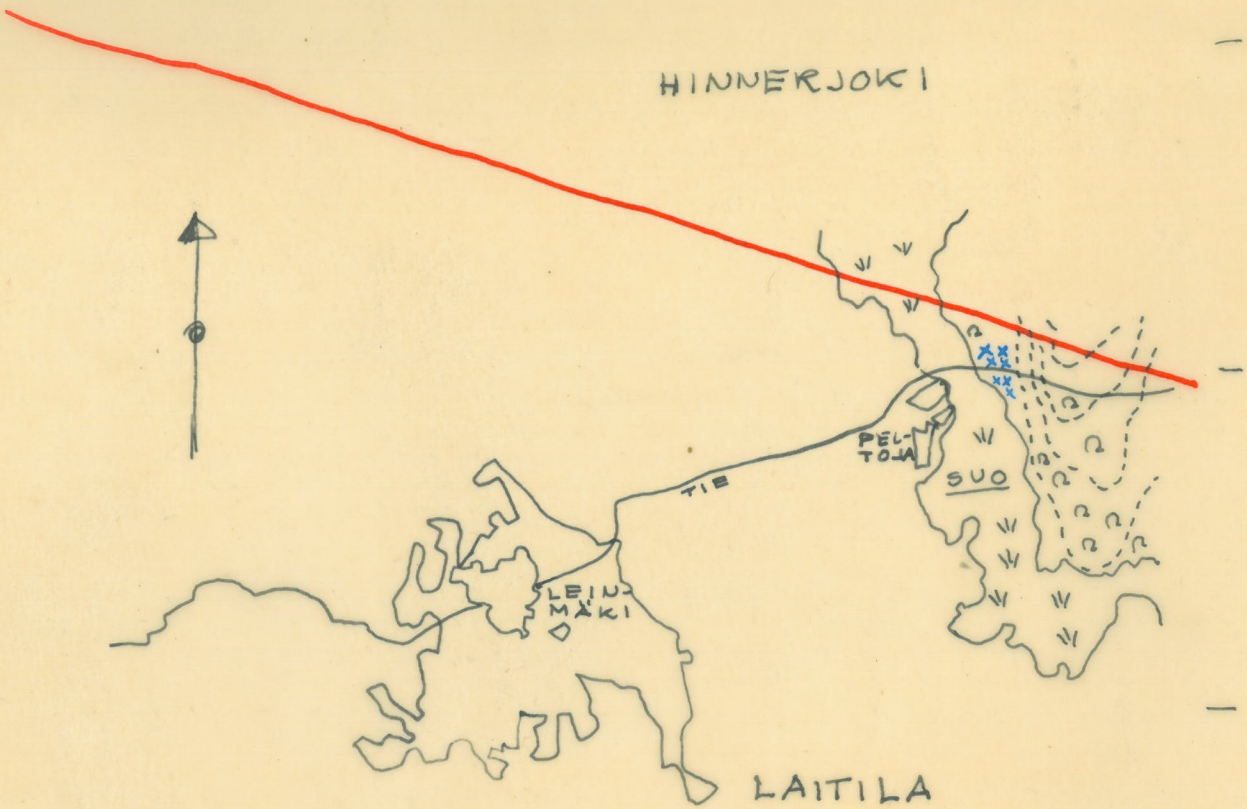
Kalliosta näkyi useissa paikoissa tumman tiiviin kiven, joka geologisessa tutkimuslaitoksessa todettiin hyvin hienorakeiseksi diabaasiksi, muodostamia suonina, jotka kulkevat kummankin puolen em. tietä, todettavasti usein kilometrinkin matkan. Suonien vahvuus vaihteli aivan kapeista metrisiin, kenties suurempiinkin. Paikoitellen suonet olivat aivan samassa taossa kuin rapakivikallion pinta, mutta monin paikoin ne ilmenivät myös syvinä railoina, joiden ympäristössä oli runsaasti diabaasia sepeleiksi rikkoutuneena. Toisinaan diabaasisuoni oli kokonaisuudessaan louhittu, toisinaan siitä olivat jäljellä rapakiven rajassa epäsäännölliset pystyseinmät. Tällaiset louhokset voivat tuskin olla muuta kuin ihmistyötä, koska diabaasin pitäisi rapakiveä kovempina kivilajina kestää paremmin rapautuminen kuin mitä rapakivi kestää, eikä se missään tapauksessa käsittäkseni voisi muodostaa rapakiviympäristöön tätä syvempiä railoja; selittämättömältä tuntuisi muutoin myös, miten diabaasi olisi eräissä louhoksissa vain keskeltä kulunut, mutta jäänyt rapakiviseinien yhteydessä kulumatta. Professori Aarne Laitakanin ilmoituksen mukaan ko. suonissa esiintyvää diabaasia on käytetty aseaineksena kivikaudella, joskin vasarakirveisiin ja varasarakirveskulttuurin oikokirveisiin käytetty dia-

baasi on huomattavasti karkearakeisempaa. Tästä huolimatta näyttää mielestäni ilmeiseltä, että ko. louhokset ovat kivikaudelta, ja lähinnä tulee ajatelleeksi kampakeraamisen kulttuurin Jäkärän asetta, jonka rikkaat asuinpaikat ovat suhteellisen lähellä louhosaluetta (esim. Honkilahti, Pere; Hinnerjoki, Lammila). Asia vaatii kuitenkin geologista varmistamista ja materiaalivertailua. Louhoksista on useita kuvia Satakunnan Museon kokoelmissa.

Porissa tammikuun 7. päivänä 1959

Uuno Salo

HINNERJOKI

X = LOUHOSALUE

VEN. TOPOGRA-1612
FIKARTTA.

Laitila, Leimäki (Teeljän kallielman ja isäntien taito-
pöytä!).

Laitila, Leimäki (diabeetin laukosta?).

h8971